№ 214.
D. 7. Września.
WTOREK.
Rok 1824.

KURJER Warszawski

WSPOMNIENIA.
Założenie Obozu nad Dniestrem 1633.

NOWOŚCI WARSZAWSKIE.

Dyrekcja Jeneralna Loterji podała do Publicznej wiadomości, iż stosownie do Artykułu 6go Obwieszczenia przy Planie 26 Loterji Klassycznej umieszczonego, Ciągnienie 2giej Klassy tejże Loterji rozpocznie się w dniu 14 m. b. i r. czyli w następuiący *Wtorek* o godzinie 9 zrana, z ostrzeżeniem graiących w tęż Loterją, ażeby stosuiąc się do Artykułu 11 pomienionego Obwieszczenia, wcześnie Losy swoie u Kollektorów zamieniali.

Dziś pochowano zwłoki ś. p. JW. Francziszka *Rychłowskiego* Szambelana b. Dworu Króla *Stanisława Augusta*.

Podług wczoraj wydanego Kursu pieniędzy, Dukaty Hol. kupuią po zł: 20 i gr: 16. przedaią po zł: 20 gr. 20. Złoto Polskie, 100 kupuią po 106 i pół, przedaią po 107. Assygnaty Rossyjskie 100 Rubli kupuią po zł: 175 gro: 10, przedaią po zł: 176. —

w *Berlinie* tego lata daie widowiska Towarzystwo Pana *Stefaniego* które po sławnym *Frankonim* ma Konie najdokładniej wyuczone, i Jezdców najbardziej ukształconych; w zeszłym tygodniu to Towarzystwo przedstawiło widowisko maiące tytuł: *Mężny Polski Ułan broniący swej Chorągwi.* —

Przybyła do Warszawy nieszczęśliwa Matka maiąca Córkę 4 letnią, to Dziecie iest nadzwyczajnem igrzyskiem natury, od urodzenia ma u lewego ramienia zamiast *Ręki* ieden nieforemny duży *Palec* z paznokciem, wktórym zupełną ma władzę, rusza i utrzymuie różne sprzęty, niemniej ręką prawą i nogą lewą szyie, *drże pierze* i t:p: co godnym iest widzenia. To Dziecie można widzieć codziennie w domu zwanym *Rezlerowski* na Krakowsk: Przedmieściu pod Nrem 451. Płaci się od wnijścia zło. 1, tudzież gr: 5 na Szpitale. Ostrzega się że Damy ciężarne wejścia mieć niemogą. —To Dziecie, również iak dotąd okazywana *Karlica* w Pałacu *Grabowskiego* przy ulicy *Miodowej* są *Wyznania Mojżeszowego*. — Dawniej gdy Panowie Polscy miewali liczne Dwory, starano się także aby przy Dworze był iakiś *Karzeł*, o kilku dotąd mówią, o niektórych zostały opisy. Szczególniej zabawiaiącym był Karzeł przy Dworze Króla *Stanisława Leszczyńskiego*, posiadał on wiele talentów, i często rozrywał swego Pana, lecz miał żołądek tak słaby iż najmniejsze przeładowanie stało się przyczyną choroby, umarł maiąc lat 21, po zjedzeniu iakiegoś owocu. — Najosobliwszym z Karłów Polskich był przy Dworze Hrabi *Branickiego* Szwagra Króla *Stanisława Augusta*, gdyż żyiąc lat 30 niemiał wysokości całego łokcia, a wszystkie części ciała nawet głowa, były w doskonałej proporcji. Zwykle wczasie obiadu gdy dawano wety i ciasta, stawiano na środku stołu Tort cukrowy, który gdy odkryto, siedział w nim ów Karzełek, albo też umieszczano go w srebrnym koszu między kwiatami, umiał on nieźle grać na skrzypcach, siedząc w słodyczach

dzwoniach grał rozmaitę ulubione muzyki, potem chodził między talerzami rozdaiąc siedzącym przy stole Damom owoce i bukiety. — O innym *Karle* będącym przy dworze iednego z Panów *Litewskich*, następuiąca iest tradycja: Miał on rzadki dowcip, szczególniej były trafne iego odpowiedzi i przepowiednie, zwykle Pannom i Kawalerom rozkochanym dawał rady które były powtarzane w całej prowincji. Pewny z maiętnych Obywateli maiący tylko iednego Syna nieznalazł w tym iedynaku pociechy; umieraiąc zapisał cały maiątek pewnemu towarzystwu z warunkiem iż toż towarzystwo przeznaczy pozostałemu Synowi to co się temuż towarzystwu podoba. Dało więc iedynakowi iedną wioskę, a 7 znacznych folwarków zatrzymało sobie. Jedynak zmartwiony przez długi czas radził się prawników czyby niemógł odzyskać całego maiątku Ojca, lecz iednomyślnie oświadczono że testament Ojca był prawny i niemożna go zmienić. Uwiadomiony o tem ów Karzeł podaie taki sposób: Należy testament tłumaczyć co do słowa, było wolą Ojca aby towarzystwo dało pozostałemu Synowi to co się temuż towarzystwu podoba, każdy się przekona że towarzystwu podobały się 7 folwarków gdy ie zatrzymało, a dało Synowi 8my który zapewne się niepodobał, przeto te 7 które się podobały, należą prawnie synowi. Wytoczyła się sprawa do Sądu i Syn wygrał.

Do Księgarni *Glücksberga* nadszedł nowy transport rozmaitych *Nót Muzycznych*, szczególniej nowe kompozycje *Humla*, Sonata *Czernego*, Tryo *Betowena* ułożone na Pjanoforte przez *Sznajdra*, Sonaty przez *Kuhlau*.

Przeieżdżaiący przez *Warszawę* Aktorowie *Niemieccy* Pan i Pani *Hoffman*, maią dać widowisko sceniczne w ięzyku *Niemieckim*.

Gazeta *Poznańska* umieściła interesuiący *Nekrolog* iak następuie: W d: 31 Lipca t: r: zakończył tu życie *Wojciech Stanisław Turski*, najprzód Szambelan ś:p: *Stanisława Augusta*, a później Pułkownik iazdy, zrodzony r. 1756 z *Wojciecha* i z *Klary Połońskiej Turskich* (Rodzice Turskiego, mieli 20 Synów i 4 Córki) Po ukończeniu domowych nauk *Turski* oddany był do korpusu Kadetów War: z kąd w stopniu Maiora wyszedł do wojska, i w roku 1792 krzyżem *Orderu wojskowego* ozdobiony został. Podczas konfederacji *Targowickiej* wysłany był do *Paryża*, gdzie miał mowę przed zgromadzeniem narodowem, na którą odpowiedział mu Prezes kończąc głos temi słowy: „*Konwencja zaprasza cię do udziału swoiej sessji.*” w Paryżu nazywano go zwykle *sarmatą*, a wizerunki iego miały następuiący napis w ięzyku Francuzkim. „Wojciech Turski, Sarmata, urodzony w Litwie r: 1756.” Służył potym w Wojsku Francuz: i w licznych znajdował się bitwach, pod Jenerałami *Dumourier*, *Valans*, *Dampierre*, *Kastine* i *Zurdan* przy którym pełnił obowiązki Szefa Sztabu, a potem Szefa tajnych działań woiennych, aż do chwili, gdy na mocy ustawy wyłączaiącej wszystkich cudzoziemców z wojska Francuzkiego, z żalem swych przełożonych i współtowarzyszów oddalony został. Rząd owczasowy Franc: wysłał *Turskiego* z wielu oficerami do *Stambułu*, gdzie iako oficer Franc: do uformowania iazdy *Tureckiej* na sposób *Europejski* i do ułożenia Turkom planu wojny, był użyty. Porta mianowała go swym Jenerałem brygady z pensją 6,000 piastrów. Bawił w *Stambule* do 1797 roku, skąd po dopełnieniu powierzonych sobie zleceń, wraz z oficerami których z nim posłano, powrócił do Paryża. Za powrotem został mianowany Szefem brygady iazdy w legji Naddunajskiej, i znajdował się w bitwie przy *Honenlinden* pod dowodztwem Jenera: *Knia-*

ziewicza. Późniey mieszkał w *Szalon* utrzymuiąc się z pensji od rządu Francuz: wyznaczonej, a teraz po przywróceniu pokoiu wrócił do ojczyzny celem załatwienia interessów familjnych, 2ie córki w *Paryżu* wraz z żoną zostawiszy. Poswięcał się także literaturze; wytłómaczył *Fedrę Rassyna*, i *Salustjusza*. Wiersze iego do płci pięknej są pełne dowcipu i wesołości, a listy z obozów, z poboiowisk, z okrętów pisywane, są czytane z ciekawością.

Stopni Ciepła d, 4 Wrzesnia 23. d, 5, 22. d, 6, 24. —

ROZMAITOŚCI.

Już i *Dostrzegacz Austrjacki* donosi że *Grecy* napowrót odzyskali *Jpsarę* i że Turcy na tej wyśpie ponieśli znaczną klęskę. Władze *Papiezkie* odebrały wiadomość że Flota *Kapudana Baszy* została porażoną przez *Greków* i że *Grecy* odnieśli nowe bardzo znaczne zwycięztwo pod *Zejtuni*.— Ważną dla Gospodarzów wiadomość doniosły gazety *Londyńskie*, że od dnia 21 Sierpnia *wolno do Anglji wprowadzać zagraniczny Owies* za opłatą cła po 6 szylingow. —

Czego żaden z Kompozytorów muzycznych niedokonał, otrzymał teraz *Rossyni*, gdyż iego kompozycji Opery pisane dla *Włochów* są przedstawione w ięzyku *Francuzkim*. Tłumacze wiele maią pracy w takowym przekładzie, a ieszcze więcej utrudzenia w podkładaniu słów francuzkich pod nóty pisane dla ięzyka Włoskiego. Teatr *Paryzki* zwany *Odeon* daiąc *Traiedje* i *Komedje*, obok pierwszego teatru niemógł się utrzymać, gdzie najpierwsi wzorowi Aktorowie zaymuią główne role; zaczęto więc po Traiedjach dawać Opery francuzkie, lecz i to mało pomogło, rzucono się przeto do nowego konceptu tłumaczyć Opery Włoskie i zaczęto od *Rossyniego*, to udało się zupełnie, dano iuż *Cerulika Sewilskiego* i *Srokę Złodziej*, a sala iest codziennie natłoczoną; wkrótce daną tamże będzie Opera *Otello* miana za arcy dzieło *Rossyniego*. — Rzadki przykład miłości braterskiej okazała Baronowa S... będąc córką ubogich Rodziców, zaślubioną została Baronowi, który oświadczył iż niechce nigdy znać krewnych swej żony, żyli iednak ciągle w zupełnej iedności, bo Baronowa przez swe cnoty i dobroć serca zasługiwała na miłość swego Małżonka. Przypadkiem dostał się do iej Dworu młody Człowiek, z iego metryki doszła Baronowa iż to był iej Brat najmłodszy, niewiedzący iż przyjmuie służbę u rodzonej siostry. Baronowa niewyiawiaiąc kto iest, kazała oddać do szkół tego młodzieńca i łożyła na wszelkie iego potrzeby. Na examinie w szkołach, był obecny Baron, tak mu się podobał ten chłopiec otrzymuiący pierwsze nadgrody za pilność i dobre obyczaie, że go wziął za swego Sekretarza; wtenczas dopiero Baronowa odważyła się wyiawić przed mężem taiemnice, który uięty iej tkliwością nietylko że się tym nieuraził, ale rozkazał wyszukiwać wszystkich ubogich krewnych swej żony, i hojne udzielił im wsparcie.—Dziennik *Bruxelski* donosi że Szach *Perski* gdyby chciał dać wielki Bal, niepotrzebowałby zapraszać obcych gości, gdyż iego Dzieci mogą utworzyć nader liczne towarzystwo ma bowiem Synów Trzydzieści dziewięć, a Sto czterdzieści Córek. ——

— Król *Duński* otrzymawszy od Króla *Portugalskiego* ozdoby orderów *Portugalskich*, przesłał nawzaiem Order *Słonia*.— w *Wircburgu* urządzono Szkołę Wojskową *pływania*, d. 17 z. m. wyuczeni żołnierze odbyli publicznie rewją na wodzie, całkowicie uzbroieni manewrowali w rzece, przeszli na kępę, a wracaiąc strzelali, iednak kilku utonęło. —Podoficer *Leik* w *Berlinie* ogłosił w gazetach że

iego żona z domu *Wernike* d. 27 z. m. urodziła razem 3ch Synów. — w Lesie pod *Orleanem* we *Francji* znaleziono 12 letnią Dziewczynę zamordowaną, ta nieszczęśliwa miała poodgryzane wargi i palce, zabójca iuż iest wysledzony. — Pod *Koblenc* przy kopaniu fundamentów na nowy Kościół, nagle oberwała się ziemia, szczęściem postrzegli to wcześnie robotnicy i spiesznie wszyscy uciekli, ieden tylko niezdążył uciec, lecz ziemia tak go zasypała że cały był w gruzach a tylko głowa została na wierzchu, przez co ma ocalone życie. — Donoszą z *Brezylji* że tam panuie trwoga z przyczyny wyprawy *Portugalskiej*, mieszkańcy spiesznie uchodzą w góry z kosztownemi sprzętami. — w *Irlandji* znowu pomnażaią się zamieszania, niespokojni Ludzie palą wsie i dwory szlacheckie. — P. *Maule* Obywatel *Szkocki* ogłosił w gazetach że nie ręczy za długi zaciągnięte przez 3 iego Córki, które uciekły z domu Ojcowskiego. —

PRZYIECHALI do WARSZAWY.

Montefol Julja: Hrabini z Rygi —Precht Antoni Konsy
ljarz Pruski z Płocka — Ostrowski Antoni Kasz-
telan z Tomaszowa —Obniski Jgnacy Assesor z Bja-
łegostoku. — Jędrzeiewicz Józef Oby z Płocka. —
Minasowicz Augustyn z Kielc. — Sokolnicki Jó-
zef Hrab: z Poznania. —Pólkowski Józef Oby: z Łę-
czycy. — Kaszowski Teodor Oby. z Berlina. —
Kotarski Stanisław Oby: z Wilczkowa. — Pomia
nowski Tadeusz Oby: z Prasnyskiego. —

DONIESIENIA.

Przy ulicy Elektoralnej pod Nro 752 *są różne pomieszkania do naięcia z stajniami, wozowniami, ogrodem fruktowym, lub też dom całkowicie na lat* 2 *lub* 3; *życzący sobie zechce się udać do właściciela w tymże domu na* 2*em piętrze, którego zastać można od godziny* 6 *do* 10 *zrana.*—

Zgubiony na Bielanach Wexelna 311 *Marek Hamburskich; odebrać można w Dru: Kur:*

Rządca Domu Nr 1066, 1068, 1069, *uwiadamia Lokatorów w tychże domach mieszkaiących, aby niebawnie po Kontrakty do Wielkanocy r.* 1825 *zgłosili się, inaczej sami sobie przypiszą winę ieśli ich lokalność komu innemu wypuszczoną będzie.*

We Czwartek lub w Piątek, to iest: dnia 9 lub 10 Września odbędzie się licytacja w Lombardzie, na różne zagraniczne Papiery iakoto: Pocztowe, Welin, Propatnia i. t. p. które ochotnicy za gotowe pieniądze nabywać mogą.

Postanowiwszy utrzymywać na Stancji Uczniów do Szkół publicznych Warsz: uczęszczaiących, mam sobie za obowiązek uwiadomić o tem Sza: Obywateli, w tym względzie interessowanych, z zapewnieniem najsłuszniejszej ceny i macierzyńskiej nad poruczonym sobie opieki. Ulica Piwna Nr 45 na 1em piętrze. —

w Dniu 9*tym m. i r.b. o godzinie* 10*tej zrana przy ulicy Fawory w domu Nr* 1991 *przez Publiczną Licytacją prawnie zaięte Ruchomości iako to: Szafa, Stoliki, Łużka, Lustra, Krzesła, Kanapa, Kocz, Konie sprzedane będą.* *A. Topolski Kom: Sąd.*

Dnia 9*go Września r.b. o godzinie* 10*tej zrana, w Warszawie przy ulicy Bielańskiej Nr* 609 *na* 2*iem piętrze w pomieszkaniu podpisanego, Materja iedwabna, Suknia Szkocka, i Szuba to iest: Brzuszkami podszyta przez Publiczną Licytacją za gotowe pieniądze sprzedane będą.* J. Redlich *K. S.*

Podaie się do publicznej wiadomości iż aukcja na effekta iako to: szafy, komody, stoły, lustra, kanapa, krzesła, itp. tu w Warszawie w Rynku Starego Miasta pod Nr 59 *w dniu* 10*m m. i r.b. z południa o godzinie* 3*ciej i w d. następne, więcej daiącemu odbędzie się.* *A.* Tryllerowicz *K:p. T.C.W.M.*

Teatr. Jutro pierwszy Akt Opery *Turek we Włoszech* i nowy Balet *Ofiara Miłości.* Jeśli pogoda posłuży danem to będzie na żądanie na wyspie Łazienkowskiej, a gdy niepołuży pogoda, w zwyczaynym teat: